

Έκθεση διδαγμάτων
για τις υπηρεσίες σχολικής συμβουλευτικής
και συστάσεις πολιτικής

Συγκριτική αναφορά

Partners

CESIE | www.cesie.org

KMOP | www.kmop.gr

"Hope For Children" CRC Policy Center | uncrcpc.org.cy

Fondazione Hallgarten-Franchetti Centro Studi Villa Montesca | www.montesca.eu

ZRS Koper | www.zrs-kp.si

Animus Association Foundation | www.animusassociation.org

Authors

Blaž Lenarčič, ZRS Koper, Σλοβενία και **Francesca Barbino** CESIE – Ιταλία (επιμ.)

Με τη συνεισφορά των:

Cloé Saint-Nom, CESIE – Ιταλία

Nadia Kozhouharova, Animus Association Foundation, Βουλγαρία

Emma Mesikämnen, "Hope For Children" CRC Policy Center, Λευκωσία, Κύπρος

Marina Natsia, KMOP, Ελλάδα

Valeria Puletti, Fondazione Hallgarten Franchetti Centro Studi Villa Montesca, Ιταλία

cesie
the world is only one creature

HOPE
For Children

ZRS

animus
association
foundation

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΑ). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΕΑΕΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	4
1. Οργάνωση και υλοποίηση των υπηρεσιών της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής	8
1.1. Εργασίες προετοιμασίας	8
1.2. Υλοποίηση της υπηρεσίας	9
2. Διδάγματα	14
2.1 Μεθοδολογία	14
2.2 Ερμηνεία των συλλεχθέντων δεδομένων	15
2.2.1 Οι απόψεις των χρηστών/ριών	15
2.2.2 Οι απόψεις των παρόχων υπηρεσιών	17
2.2.3 Οι απόψεις των εποπτών/ριών	20
2.3 Συμπεράσματα	21
3. Συστάσεις	24
3.1 Βιωσιμότητα της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής	27
Παράρτημα 1	30
Παράρτημα 2	31
Παράρτημα 3	32
Παράρτημα 4	33

Εισαγωγή

Η παρούσα έκθεση εκπονήθηκε στο πλαίσιο του έργου **"REBOOT NOW – Prevention of Gender-Based Violence in Schools after Lockdown"**, με αριθμό 101049567, το οποίο συγχρηματοδοτείται από το πρόγραμμα «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες» (CERV) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Το έργο αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση σχετικά με τη συντροφική βία μεταξύ εφήβων και τις ανάγκες των νέων, των οποίων η ψυχολογική κατάσταση έχει επηρεαστεί αρνητικά από την πανδημία και ενδέχεται να έχουν υποστεί ή να έχουν γίνει μάρτυρες βίας.

Η **πανδημία COVID-19** έχει επιδεινώσει τα κοινωνικά ζητήματα σε ολόκληρη την ΕΕ. Τα **παιδιά** έχουν υποφέρει από **διαταραχές** στη σχολική εκπαίδευση, κοινωνική **απομόνωση**, παρατεταμένες περιόδους σε κλειστά οικογενειακά περιβάλλοντα και **έλλειψη πρόσβασης** σε **υπηρεσίες υποστήριξης** (όπως υποστήριξη θυμάτων/ψυχικής υγείας). Έχουν, λοιπόν, **επηρεαστεί** με πολλούς τρόπους: διαδικτυακή και οικογενειακή βία, ψυχολογική δυσφορία, διαταραχές στις διατροφικές συνήθειες, τον ύπνο και την υγιεινή, αλλαγές στη συμπεριφορά και έλλειψη ενδιαφέροντος για τις σχολικές εργασίες και τις σχέσεις, μεταξύ άλλων. Τα ήδη δοκιμαζόμενα νέα άτομα από περιθωριοποιημένα περιβάλλοντα (μεταναστευτικό ή προσφυγικό υπόβαθρο, εθνικές και θρησκευτικές μειονότητες, άτομα με αναπηρία, ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα) διέτρεχαν ακόμη μεγαλύτερο κίνδυνο. Επιπλέον, τα άτομα που βρίσκονταν στην εφηβεία είχαν ελάχιστες έως καθόλου κοινωνικές αλληλεπιδράσεις λόγω των περιορισμών για τον ιό COVID-19, πέραν της συναναστροφής τους με στενούς συγγενείς ή την επικοινωνία μέσω ψηφιακών εργαλείων. Αυτό έλαβε χώρα σε μια καίρια στιγμή κατά την οποία αναπτύσσονται οι σχεσιακές δεξιότητες, επηρεάζοντας τις κοινωνικο-συναισθηματικές ικανότητες των λεγόμενων "εφήβων της COVID εποχής". Βάσει αυτού, το έργο REBOOT NOW σχεδιάστηκε για να αντιμετωπίσει αυτές τις αναδυόμενες προκλήσεις σχετικά με την ευημερία, την ψυχική υγεία και την ασφάλεια των παιδιών γενικά, αλλά ιδιαίτερα την αυξημένη έκθεσή τους στην έμφυλη βία και την προβλεπόμενη δυσκολία να δημιουργήσουν ασφαλείς/υγιείς σχέσεις και να έχουν πρόσβαση σε μηχανισμούς ψυχολογικής υποστήριξης.

Πιο συγκεκριμένα, το REBOOT NOW στοχεύει να:

Υποστηρίζει την ανάκαμψη των νέων ατόμων από τις δυσκολίες που προέκυψαν από τα μέτρα κατά της πανδημίας COVID-19· ειδικότερα, μέσω θετικών δράσεων που υποστηρίζουν την ευημερία, την ψυχική υγεία και την ικανότητα των νέων ατόμων να οικοδομήσουν υγιείς σχέσεις.

Συμβάλει στην **πρόληψη** και τον **εντοπισμό** της έμφυλης βίας μεταξύ νέων ατόμων (ηλικίας 10-14 ετών) μέσω στοχευμένων δράσεων ψυχολογικής υποστήριξης και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στα σχολεία.

Δημιουργήσει ένα δίκτυο με εκπαιδευτικούς, επαγγελματίες εκπαίδευσης και οικογένειες, με στόχο την υποστήριξη των παιδιών.

Για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων, το έργο σχεδίασε και λειτούργησε γραφεία ψυχολογικής συμβουλευτικής σε σχολεία σε διάφορες χώρες για την υποστήριξη της ανάκαμψης των νέων ατόμων, του εκπαιδευτικού προσωπικού και των οικογενειών από τις δυσκολίες που προέκυψαν από τα μέτρα κατά της πανδημίας COVID-19. Αναλυτικότερα οι ομάδες-στόχοι ήταν οι ακόλουθες:

Παιδιά ηλικίας 10-14, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προέρχονται από περιθωριοποιημένα περιβάλλοντα, καθώς έχουν πληγεί δυσανάλογα από τους περιορισμούς της πανδημίας COVID-19.

Εκπαιδευτικό προσωπικό και επαγγελματίες υποστηρικτικών υπηρεσιών, που μπορούν να υποστηρίξουν νέα άτομα να οικοδομήσουν υγιείς σχέσεις μακριά από την έμφυλη βία, να ανταποκριθούν άμεσα σε περιστατικά βίας και να αποκαταστήσουν την ευημερία/κοινωνικότητά τους.

Οικογένειες και φροντιστές/ριες, που έχουν υποστεί πολλαπλές πιέσεις από τα μέτρα κατά τη διάρκεια της πανδημίας και, συνεπώς, θα επωφεληθούν ιδιαίτερα από τις ευκαιρίες συνεργασίας με τα σχολεία και την υποστήριξη του γονεϊκού τους ρόλου.

Οι δραστηριότητες των ομάδων-στόχων περιλαμβάνουν:

Μία **κινητή υπηρεσία** σχολικής συμβουλευτικής για παιδιά και οικογένειες, αποτέλεσμα της συνεργασίας μεταξύ των σχολείων και των σχετικών ενδιαφερόμενων, για την υποστήριξη της ευημερίας και των υγιών σχέσεων των παιδιών.

Μια **διαδικτυακή πλατφόρμα** που συγκεντρώνει τις υπάρχουσες πληροφορίες και το εκπαιδευτικό υλικό για ενήλικες (εκπαιδευτικό προσωπικό και οικογένειες) και παιδιά, και λειτουργεί ως διαδικτυακό σημείο πρόσβασης στην υπηρεσία συμβουλευτικής.

Ένα **πρόγραμμα εκπαιδευτικών εργαστηρίων** υποστηριζόμενων από συνομηλίκους για την ενημέρωση, την ευαισθητοποίηση και την ενδυνάμωση των μαθητών/ριών (ηλικίας 10-14 ετών) στα σχολεία, με την ενεργό συμμετοχή μεγαλύτερων συνομηλίκων (ηλικίας 15-18 ετών) ως συν-εκπαιδευτών/ριών.

Οι δραστηριότητες του **REBOOT NOW** έχουν υποστηρίξει την ευημερία, την ψυχική υγεία και την ικανότητα των νέων ατόμων να **αναπτύσσουν υγιείς σχέσεις**. Το έργο έχει συμβάλει στην ανάπτυξη των ικανοτήτων των σχολείων και των οικογενειών αναφορικά με την πρόληψη και τον εντοπισμό περιπτώσεων που ενέχουν κίνδυνο συντροφικής βίας μεταξύ εφήβων μέσα από εκπαιδευτικές δραστηριότητες (εργαστήρια, καμπάνιες ευαισθητοποίησης και επιμορφώσεις) στα σχολεία, συμπεριλαμβάνοντας οικογένειες και παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας (15-18 ετών). Η προσέγγιση αυτή υποστήριξε περαιτέρω την πρόληψη της έμφυλης βίας μεταξύ των νέων ατόμων (ηλικίας 10-14 ετών).

Η κοινοπραξία του έργου αποτελείται από μια διεθνή σύμπραξη, συγκεκριμένα: **CESIE** (Ιταλία), **KMOP – Κέντρο Κοινωνικής Δράσης και Καινοτομίας** (Ελλάδα), **HFC Hope For Children CRC Policy Center** (Κύπρος), **Znanstveno-raziskovalno središče Koper** (Σλοβενία), **ANIMUS Association Foundation AAF** (Βουλγαρία) και **Fondazione Hallgarten Franchetti Centro Studi Villa Montesca** (Ιταλία).

Η εν λόγω έκθεση παρουσιάζει τα αποτελέσματα της υλοποίησης της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής για την υποστήριξη της ευημερίας των παιδιών μετά την περίοδο απομόνωσης και αβεβαιότητας που προκάλεσε η πανδημία COVID-19 και τα επακόλουθά της στα σχολεία πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης της Σλοβενίας, της Βουλγαρίας, της Ιταλίας, της Ελλάδας και της Κύπρου. Ο κύριος στόχος της έκθεσης είναι η αξιολόγηση και η παρουσίαση των διαφορετικών τρόπων με τους οποίους προσαρμόστηκαν οι υπηρεσίες του γραφείου συμβουλευτικής σε διαφορετικά πλαίσια. Επιπλέον, η παρούσα έκθεση διδασμάτων προσφέρει συστάσεις και προτάσεις για την αναπαραγωγή της μεθόδου σε άλλα πλαίσια και χώρες.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με ειδικότερες λεπτομέρειες για την εθνική εφαρμογή επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της εκάστοτε εθνικής έκθεσης:

- Βουλγαρία
- Κύπρος
- Ελλάδα
- Ιταλία
- Σλοβενία

1. Οργάνωση και υλοποίηση των υπηρεσιών της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής

1.1. Εργασίες προετοιμασίας

Για την έναρξη λειτουργίας της υπηρεσίας συμβουλευτικής, πραγματοποιήθηκαν διάφορες προπαρασκευαστικές εργασίες σε όλες τις χώρες εταίρους. Αυτές περιελάμβαναν:

- ✓ **Εισαγωγικές συναντήσεις** με διευθυντές/ριες και σχολικούς/ές ψυχολόγους για την παρουσίαση του έργου, της σημασίας και των δραστηριοτήτων του.
- ✓ **Εθνικές συναντήσεις**, κατά τις οποίες το έργο παρουσιάστηκε σε επαγγελματίες εκπαίδευσης και τοπικές οργανώσεις που εργάζονται στους τομείς που άπτονται των θεματικών του έργου, και συλλέχθηκαν σχετικές πληροφορίες για την υπάρχουσα κατάσταση. Αυτό το βήμα ήταν ζωτικής σημασίας για την οικοδόμηση μιας κοινής αντίληψης σχετικά με την ανάγκη υποστήριξης της ευημερίας και της ψυχικής υγείας των παιδιών στα συμμετέχοντα σχολεία, με ιδιαίτερη έμφαση στην έμφυλη βία, και για τη συζήτηση και τη συμφωνία σχετικά με τις ιδιαιτερότητες της υπηρεσίας συμβουλευτικής που επρόκειτο να δημιουργηθεί σε κάθε χώρα.
- ✓ **Διάχυση του ερωτηματολογίου έρευνας** στα παιδιά (συλλογή δεδομένων βάσης) για την καλύτερη διαμόρφωση του σημείου εκκίνησης της δράσης και της παρουσίασης της υπηρεσίας στους/στις χρήστες/ριες.
- ✓ **Υπογραφή πρωτοκόλλων συνεργασίας** μεταξύ των συμμετεχόντων σχολείων, των εταίρων του έργου και άλλους σχετικούς ενδιαφερόμενους, με στόχο τον καθορισμό της λειτουργίας της δια ζώσης και διαδικτυακής υπηρεσίας, ορίζοντας συγκεκριμένες διαδικασίες και πολιτικές, με ειδική μνεία στη Διασφάλιση της Προστασίας των Παιδιών, υποστηρίζοντας τη βιωσιμότητα της συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερομένων.

¹ Για περισσότερες πληροφορίες, δείτε τις Αναφορές Δεδομένων Βάσης στον ακόλουθο σύνδεσμο: <https://thegendertalk.eu/comparative-report-on-baseline-data-collection-of-reboot-now-project/>

- ✓ **Πρόσληψη** τουλάχιστον τριών επαγγελματιών ανά χώρα για τον συντονισμό της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής, με υπόβαθρο ψυχολογίας, κοινωνικής εργασίας, παιδαγωγικής ή σχετικών επιστημών.
- ✓ **Πρόσληψη** πιστοποιημένων εποπτών/ριών και **παροχή** συνεδριών κλινικής εποπτείας τουλάχιστον δύο φορές το μήνα για τους/τις παρόχους υπηρεσιών.
- ✓ Οργάνωση και υλοποίηση **εκπαιδεύσεων σε κάθε χώρα** για επαγγελματίες που εργάζονται στην υπηρεσία, σε μεθοδολογίες και εργαλεία για την αντιμετώπιση της αυξημένης ανάγκης ψυχολογικής υποστήριξης που δημιούργησε η πανδημία, για την αποκατάσταση της ευημερίας και της κοινωνικότητας των παιδιών, και την έγκαιρη πρόληψη και αντιμετώπιση σε περίπτωση εκδήλωσης βίας, καθώς και τη διαχείριση και παρακολούθηση της υπηρεσίας.
- ✓ Συγκρότηση μιας **Συμβουλευτικής Ομάδας Νέων (ΣΟΝ)** και εκπαίδευση των μελών της, για τη διασφάλιση της ενεργούς συμμετοχής και της ενδυνάμωσης των νέων ατόμων. Μία τέτοια ομάδα συγκροτήθηκε σε κάθε χώρα και αποτελείται από παιδιά ηλικίας 15 – 18 ετών (4 μέλη στη Σλοβενία, 7 στην Ιταλία από την CESIE, 9 μέλη στη Βουλγαρία, 7 μέλη στην Ελλάδα, 4 μέλη στην Κύπρο και 25 μέλη στην Ιταλία από την Villa Montesca), που παρέχουν συνεχή γνωμοδότηση για την καλύτερη προσαρμογή των δραστηριοτήτων στις ανάγκες των νέων ατόμων.
- ✓ **Ανάπτυξη διαδικτυακής πρόσβασης** στην υπηρεσία για να έχουν οι χρήστες/ριες τη δυνατότητα να επικοινωνήσουν με επαγγελματίες εξ αποστάσεως ή να κλείσουν ραντεβού. Όπως φαίνεται από τον Πίνακα 1, η διαδικτυακή πρόσβαση ενεργοποιήθηκε σε έναν επιλεγμένο αριθμό σχολείων.
- ✓ **Διοργάνωση των Εκδηλώσεων Έναρξης** σε όλα τα συμμετέχοντα σχολεία.

1.2. Υλοποίηση της υπηρεσίας

Μετά την ολοκλήρωση των προπαρασκευαστικών εργασιών, οι κινητές υπηρεσίες συμβουλευτικής ξεκίνησαν και λειτούργησαν σε όλες τις χώρες εταίρους από τον **Οκτώβριο του 2022 έως τον Ιούνιο του 2023**. Στον ακόλουθο πίνακα παρατίθενται οι λεπτομέρειες της εφαρμογής κάθε υπηρεσίας:

Χώρα	Σχολείο	Πόλη	Συνολικός αριθμός παιδιών που φοιτούν στο σχολείο	Ώρες λειτουργίας της υπηρεσίας συμβουλευτικής
Σλοβενία	Δημοτικό Oskarja Kogoj Škofije	Škofije	336 παιδιά	Δευτέρα: 7.30 – 11.15, Τετάρτη: 11.15 – 14.30 Δεν έχει ενεργοποιηθεί το σύστημα ηλεκτρονικών αιτήσεων διεξαγωγής συνεδρίας
	Δημοτικό Dravlje	Λιουμπλιάνα	384 παιδιά	Δευτέρα: 12 – 15, Τετάρτη: 8 – 10.30 Παρασκευή: 12.30 – 15 Δεν έχει ενεργοποιηθεί το σύστημα ηλεκτρονικών αιτήσεων διεξαγωγής συνεδρίας
Βουλγαρία	1ο Γυμνάσιο "Pencho Slaveikov"	Σόφια	1080 παιδιά	Δευτέρα και Τρίτη: 17.30 -19.30
	29ο Γυμνάσιο "Kuzman Shapkarev"	Σόφια	300 παιδιά	Δευτέρα και Πέμπτη: 14 – 17
	202ο Δημοτικό "Hristo Botev"	Pasarel	50 παιδιά	Δευτέρα και Παρασκευή: 11.30 – 13.30
	7ο Γυμνάσιο "Sveti Sedmochislenitzi"	Σόφια	1330 παιδιά	Τετάρτη: 12.30 – 14.30, Πέμπτη: 17 – 19
Ιταλία	ICS "Silvio Boccone"	Παλέρμο	453 παιδιά	Τρίτη: 8 -13, Τετάρτη: 14 – 17, Πέμπτη: 8 – 13 Έχει ενεργοποιηθεί το σύστημα ηλεκτρονικών αιτήσεων διεξαγωγής συνεδρίας
	SMS "G.A. Cesareo"	Παλέρμο	522 παιδιά	Τρίτη: 8 -13, Τετάρτη: 14 – 17, Πέμπτη: 8 – 13 Έχει ενεργοποιηθεί το σύστημα ηλεκτρονικών αιτήσεων διεξαγωγής συνεδρίας
	IC Leonardo da Vinci	San Giustino di Città di Castello	453 παιδιά	Δευτέρα: 14 – 18, Τρίτη: 14 – 18 Δεν έχει ενεργοποιηθεί το σύστημα ηλεκτρονικών αιτήσεων διεξαγωγής συνεδρίας
	Scuola media statale Dante Pascoli	Città di Castello	729 παιδιά	Τετάρτη: 14 – 18, Παρασκευή: 14 – 18 Δεν έχει ενεργοποιηθεί το σύστημα ηλεκτρονικών αιτήσεων διεξαγωγής συνεδρίας
Ελλάδα	10ο Γυμνάσιο Πειραιά	Πειραιάς	200 παιδιά	Πέμπτη: 9 -14 Έχει ενεργοποιηθεί το σύστημα ηλεκτρονικών αιτήσεων διεξαγωγής συνεδρίας
	3ο Γυμνάσιο Πειραιά	Πειραιάς	352 παιδιά	Τρίτη: 9 -14 Έχει ενεργοποιηθεί το σύστημα ηλεκτρονικών αιτήσεων διεξαγωγής συνεδρίας
	Γυμνάσιο Νέου Φαλήρου	Πειραιάς	180 παιδιά	Τρίτη: 9 -14 Έχει ενεργοποιηθεί το σύστημα ηλεκτρονικών αιτήσεων διεξαγωγής συνεδρίας
Κύπρος	Γυμνάσιο Αγίου Δομετίου	Λευκωσία	172 παιδιά	Δευτέρα: 8 – 13.30 Δεν έχει ενεργοποιηθεί το σύστημα ηλεκτρονικών αιτήσεων διεξαγωγής συνεδρίας
	Γυμνάσιο Αρχ. Μακαρίου Γ'-Πλατύ	Λευκωσία	479 παιδιά	Πέμπτη: 8:30 – 13:30 Δεν έχει ενεργοποιηθεί το σύστημα ηλεκτρονικών αιτήσεων διεξαγωγής συνεδρίας

Πίνακας 1: Παρουσίαση των συμμετεχόντων σχολείων και λειτουργία των υπηρεσιών συμβουλευτικής

Αναφορικά με τις προτεινόμενες δραστηριότητες, ο πυρήνας της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής σε όλες τις χώρες ήταν η παροχή ατομικής συμβουλευτικής σε όλα τα μέλη της εκάστοτε σχολικής κοινότητας, συμπεριλαμβανομένων όχι μόνο των παιδιών, αλλά και των οικογενειών τους, των εκπαιδευτικών και άλλων επαγγελματιών εκπαίδευσης. Επιπλέον, οι επαγγελματίες ψυχικής υγείας υλοποιούσαν ομαδικές δραστηριότητες με τα παιδιά ή, μερικές φορές, με ολόκληρες τάξεις στα συνεργαζόμενα σχολεία:

Στη **Σλοβενία**, για παράδειγμα, εάν οι εκπαιδευτικοί ή οι πάροχοι της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής πίστευαν ότι κάποιες τάξεις αντιμετώπιζαν δυσκολίες που επηρέαζαν το συνολικό κοινωνικό κλίμα, οργάνωναν και υλοποιούσαν κατάλληλα εργαστήρια στην εν λόγω τάξη για τη βελτίωση της κατάστασης.

Στη **Βουλγαρία**, οι πάροχοι της υπηρεσίας οργάνωσαν ομαδικές δραστηριότητες με γονείς για ποικίλα ζητήματα που σχετίζονταν με την συναισθηματική ευημερία και την επικοινωνία με τα παιδιά στο πλαίσιο της οικογένειας.

Στην **Κύπρο**, οι πάροχοι της υπηρεσίας οργάνωσαν εργαστήρια με τους/τις μαθητές/ριες για τις υγιείς σχέσεις και την έμφυλη βία. Τα εργαστήρια αποτελούνταν από δραστηριότητες που υλοποιούνταν σε μικρές ομάδες, στο πλαίσιο των οποίων ζητούταν από τους/τις μαθητές/ριες να συζητήσουν συγκεκριμένα σενάρια και να προετοιμάσουν μια σχετική λύση, την οποία παρουσίαζαν σε ολόκληρη την τάξη.

Στο **Παλέρμο, Ιταλία**, οι πάροχοι της υπηρεσίας υλοποίησαν διάφορες "δραστηριότητες παρατήρησης" στις τάξεις, οι οποίες προτείνονταν από τον/την Διευθυντή/ρια, και συνοδεύονταν από ένα εξατομικευμένο πλάνο δραστηριοτήτων που ανταποκρινόταν στις ειδικές ανάγκες της ομάδας. Επιπρόσθετα, ο/ παιδαγωγικός/ή συντονιστής/ρια συμμετείχε καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους σε κύκλους ομαδικών εργασιών, συμπεριλαμβανομένου ενός για τους/τις μαθητές/ριες της 3ης τάξης με στόχο την καθοδήγησή τους στην επιλογή του λυκείου· ένα αφορούσε τα έμφυλα στερεότυπα και ακολουθούσε τη μεθοδολογία του "Θεάτρου των καταπιεσμένων".

Στην **Città di Castello, Ιταλία**, ιδιαίτερα στα δύο σχολεία, ο/η ψυχολόγος οργάνωσε ομαδικές δραστηριότητες που απευθύνονταν σε 10 τμήματα δευτέρας τάξης. Ομαδικές δραστηριότητες διοργανώθηκαν, επίσης, με τη μορφή δημόσιων ομιλιών, καλύπτοντας διαφορετικά θέματα που σχετίζονται με το έργο.

Στην **Ελλάδα**, διεξήχθησαν επιμελώς εργαστήρια, στοχεύοντας ομάδες μαθητών/ριών, με κάθε εργαστήριο να επικεντρώνεται σε διάφορους θεματικούς τομείς. Τα εργαστήρια περιελάμβαναν δραστηριότητες αφιερωμένες στην εισαγωγή των μαθητών/ριών στις υπηρεσίες και τον ιστότοπο του REBOOT NOW, την καλλιέργεια της ενσυναίσθησης, τη διερεύνηση της ταυτότητας φύλου και την αντιμετώπιση των στερεοτύπων. Ένα πρόσθετο ενδεικτικό παράδειγμα πρωτοβουλιών στα ελληνικά σχολεία αφορούσε την ανάπτυξη και εφαρμογή ενός εκπαιδευτικού παιχνιδιού με επίκεντρο τον σχολικό εκφοβισμό. Ο πρωταρχικός στόχος αυτού του παιχνιδιού ήταν να συμβάλλει στην αντιμετώπιση και την πρόληψη των περιπτώσεων εκφοβισμού στο σχολικό περιβάλλον, ενδυναμώνοντας ταυτόχρονα τους/τις μαθητές/ριες να γίνουν ενεργοί/ές παρατηρητές/ριες.

Σημαντική σημείωση: τα δεδομένα ταξινομούνται με βάση την ηλικία (στην περίπτωση των παιδιών) και το φύλο και αντιπροσωπεύουν μόνο μεμονωμένους/ες χρήστες/ριες της υπηρεσίας, και όχι τον συνολικό αριθμό των συνεδριών που πραγματοποιήθηκαν (παράδειγμα: εάν ένας χρήστης επισκέφτηκε την υπηρεσία πάνω από μία φορά, μετριέται μόνο η πρώτη).

Παιδιά								
Ατομική συμβουλευτική								
	Ηλικία			Φύλο				Σύνολο
	9-11	12-14	15-18	A	Θ	Άλλο	Δ/Ε	
ANIMUS	16	14	8	16	22	-	-	38
CESIE	16	88	-	38	64	2	-	104
HFC	-	22	5	14	13	-	-	27
KMOP	-	55	5	23	37	-	-	60
Villa Montesca	9	19	-	15	13	-	-	28
ZRS Koper	51	48	4	28	75	-	-	103
Συνολικός αριθμός μεμονωμένων χρηστών/ριών (παιδιά, ατομικές συνεδρίες)								360
Ομαδικές συνεδρίες								
	Ηλικία			Φύλο				Σύνολο
	9-11	12-14	15-18	A	Θ	Άλλο	Δ/Ε	
ANIMUS	12	16	-	14	14	-	-	28
CESIE	312	540	-	405	443	3	1	852
HFC	-	49	-	20	27	1	1	49
KMOP	-	677	55	358	374	-	-	732
Villa Montesca	-	225	77	138	161	-	3	302
ZRS Koper	-	-	10	-	10	-	-	10
Συνολικός αριθμός μεμονωμένων χρηστών/ριών (παιδιά, ατομικές συνεδρίες)								1973
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΑΙΔΙΩΝ								2333

Ενήλικες					
Εκπαιδευτικό προσωπικό					
	Φύλο				Σύνολο
	A	Θ	Άλλο	Δ/Ε	
ANIMUS	-	16	-	-	16
CESIE	5	10	1	-	16
HFC	-	-	-	-	-
KMOP	-	-	-	-	-
Villa Montesca	8	59	-	-	67
ZRS Koper	-	5	-	-	5
Συνολικός αριθμός μεμονωμένων χρηστών/ριών (εκπαιδευτικό προσωπικό)					104
Γονείς					
	Φύλο				Σύνολο
	A	Θ	Άλλο	Δ/Ε	
ANIMUS	20	68	-	-	88
CESIE	-	9	21	-	30
HFC	-	-	-	-	-
KMOP	-	-	-	-	-
Villa Montesca	-	14	2	-	16
ZRS Koper	-	2	-	-	2
Συνολικός αριθμός μεμονωμένων χρηστών/ριών (γονείς)					136
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ					240
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ ΧΡΗΣΤΩΝ/ΡΙΩΝ (ΠΑΙΔΙΑ + ΕΝΗΛΙΚΕΣ)					2573

Πίνακας 2: Διαχωρισμένοι/ες χρήστες/ριες της υπηρεσίας

2. Διδάγματα

2.1 Μεθοδολογία

Στην παρούσα ενότητα περιγράφεται η εμπειρία που αποκτήθηκε από την υπηρεσία σε όλες τις χώρες εταίρους. Για να παγιωθούν και να αναλυθούν τα κύρια διδάγματα που αντλήθηκαν από αυτήν, συλλέχθηκαν δεδομένα και ανατροφοδότηση από τους/τις παρόχους, τους/τις χρήστες/ριες και τους/τις επόπτες/ριες των κινητών υπηρεσιών συμβουλευτικής, με τον ακόλουθο τρόπο:

✓ Τα δεδομένα από τους/τις χρήστες/ριες της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής συλλέχθηκαν μέσω ανώνυμων ερωτηματολογίων (Παράρτημα 1), τα οποία τους διαμοιράζονταν μετά από κάθε συνεδρία (ομαδική ή ατομική), μετρώντας ένα εύρος δεικτών συμπεριλαμβανομένου του βαθμού ικανοποίησης και την ποιότητα παροχής της υπηρεσίας.

✓ Τα δεδομένα από τους/τις παρόχους υπηρεσιών συλλέχθηκαν μέσω του αρχείου εποπτείας των καταγραφών (Παράρτημα 3), το οποίο φυλασσόταν και συμπληρωνόταν ατομικά, μετά από κάθε συνεδρία/ δραστηριότητα. Περιελάμβανε ποιοτικούς και ποσοτικούς δείκτες (παρατηρήσεις από τους/τις παρόχους) σχετικά με τους/τις χρήστες/ριες υπηρεσιών. Η δεύτερη πηγή συλλογής των απόψεων και των αντιλήψεων των παρόχων για την υπηρεσία ήταν τρεις αναλύσεις SWOT (δυνατά και αδύναμα σημεία, ευκαιρίες και απειλές) που διεξήχθησαν κατά την περίοδο υποστήριξης της υλοποίησης της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής, και συγκεκριμένα στο πλαίσιο τριών Εργαστηρίων Ανταλλαγής (το πρώτο πραγματοποιήθηκε δια ζώσης και τα άλλα δύο διαδικτυακά), όπου οι επαγγελματίες με εμπλοκή στην υπηρεσία, οι διαχειριστές/ριες του έργου, εκπρόσωποι της Συμβουλευτικής Ομάδας Νέων από όλες τις χώρες και ο/η υπεύθυνος/η Παρακολούθησης, Αξιολόγησης, Λογοδοσίας και Μάθησης (MEAL), μοιράστηκαν εμπειρίες, διδάγματα και καλές πρακτικές.

✓ Τα δεδομένα από τους/τις επόπτες/ριες συλλέχθηκαν μέσω ενός ερωτηματολογίου παρακολούθησης (Παράρτημα 4) το οποίο φυλασσόταν και συμπληρωνόταν τακτικά, μετά από κάθε συνεδρία με τους/τις παρόχους υπηρεσιών.

Παρακάτω ακολουθεί μια σύντομη παρουσίαση των δεδομένων που συλλέχθηκαν από κάθε μεμονωμένη ομάδα.

2.2 Ερμηνεία των συλλεχθέντων δεδομένων

2.2.1 Οι απόψεις των χρηστών/ριών

Οι παρακάτω πίνακες αντιπροσωπεύουν τον αριθμό των χρηστών/ριών που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης μετά τις **συνεδρίες ατομικής συμβουλευτικής** με τους/τις παρόχους υπηρεσιών:

Αριθμός χρηστών/ριών ² που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης					
Συμμετέχουσα χώρα	Φύλο				Σύνολο
	A	Θ	Άλλο	Προτιμώ να μην απαντήσω	
Βουλγαρία	14	26	1	-	41
Κύπρος	16	22	-	-	38
Ελλάδα	15	20	1	-	36
Ιταλία (CESIE)	96	159	13	5	273
Ιταλία (V. M.)	34	10	-	-	44
Σλοβενία	43	89	1	-	133
Σύνολο	218	326	16	5	560

Πίνακας 3: Μεμονωμένοι/ες χρήστες/ριες της υπηρεσίας που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης

	Καλή	Μέτρια	Κακή	Δ/Ε
Πως ήταν η εμπειρία σας αν μιλήσατε με τον/την ψυχολόγο;	514	37		9
	Ναι	Δεν είμαι σίγουρος/η	Όχι	Δ/Ε
Θα θέλατε να κάνετε ξανά συνάντηση με τον/την ψυχολόγο;	510	44	3	3
Θα προτείνατε σε κάποιο κοντινό σας άτομο να επισκεφθεί την υπηρεσία;	508	44	1	7

Πίνακας 4: Αξιολόγηση της υπηρεσίας από μεμονωμένους/ες χρήστες/ριες

² Ο όρος εδώ αναφέρεται στον συνολικό αριθμό παιδιών και ενηλίκων.

Οι ακόλουθοι πίνακες αντιπροσωπεύουν τον αριθμό των χρηστών/ριών που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο αξιολόγησης μετά από **ομαδικές δραστηριότητες** με τους/τις παρόχους υπηρεσιών:

Αριθμός χρηστών/ριών³ που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο					
Συμμετέχουσα χώρα	Gender				Σύνολο
	A	Θ	Άλλο	Προτιμώ να μην απαντήσω	
Βουλγαρία	13	17			30
Κύπρος	20	27	1	1	49
Ελλάδα	7	9		1	17
Ιταλία (CESIE)	90	89	4	4	187
Ιταλία (V. M.)	138	161		3	302
Σλοβενία	na	na	na	na	na ⁴
Σύνολο	268	303	5	9	585

Πίνακας 5: Μεμονωμένοι/ες συμμετέχοντες/ουσες ομαδικών δραστηριοτήτων που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο

	Καθόλου ενδιαφέρον	Λίγο ενδιαφέρον	Μέτρια ενδιαφέρον	Πολύ ενδιαφέρον	Εξαιρετικά ενδιαφέρον	Δεν απάντησε	Σύνολο
Βρήκατε το εργαστήριο ενδιαφέρον;	7	13	105	283	176	1	585
Το περιεχόμενο του εργαστηρίου ήταν:	5	19	128	252	180	1	585
	Πολύ κακή	Κακή	Μέτρια	Καλή	Άριστη		
Η ποιότητα του χώρου ήταν:	0	9	62	349	164	1	585

Πίνακας 6: Αξιολόγηση των ομαδικών δραστηριοτήτων από τους/τις χρήστες/ριες

³ Ο όρος εδώ αναφέρεται στον συνολικό αριθμό παιδιών και ενηλίκων.

⁴ Η ZRS οργάνωσε μία ομαδική δραστηριότητα με 259 χρήστες/ριες (138 αγόρια και 121 κορίτσια), αλλά δεν συμπλήρωσαν ερωτηματολόγια αξιολόγησης λόγω του περιορισμένου χρόνου. Συγκεκριμένα, η δραστηριότητα διήρκεσε μία εκπαιδευτική ώρα (δηλ. 45 λεπτά) και η συμπλήρωση του ερωτηματολογίου αξιολόγησης θα διαρκούσε τουλάχιστον 10 λεπτά. Έτσι, αποφασίστηκε ότι είναι πιο σημαντικό να αφιερωθεί χρόνος στην υλοποίηση της δραστηριότητας.

2.2.2 Οι απόψεις των παρόχων υπηρεσιών

Οι πάροχοι υπηρεσιών κρατούσαν ημερολόγια καταγραφής, όπου καταχωρούσαν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τα περιστατικά που είχαν αναλάβει.

Τα περισσότερα περιστατικά που καταγράφηκαν και αφορούσαν παιδιά συνδέονταν με

• διάφορες μορφές βίας, ψυχολογική (αποκλεισμός, προσβολές, διάδοση φημών, έλλειψη σεβασμού, διαδικτυακός εκφοβισμός κ.λπ.) και σωματική, • μειωμένη αυτοεκτίμηση και αυτοσεβασμό, • αυτοτραυματισμό, αυτοκτονικές σκέψεις και άλλες μορφές επικίνδυνης συμπεριφοράς,	• αλλαγή των σχέσεων με τους γονείς στην εφηβεία, • φόβο για το μέλλον, • μοναξιά, • ρομαντικές σχέσεις και κοινωνικές πιέσεις σε θέματα που σχετίζονται με το σχολείο, δηλαδή μαθησιακές δυσκολίες ή φόβο ότι οι επιδόσεις δεν είναι αρκετά καλές.

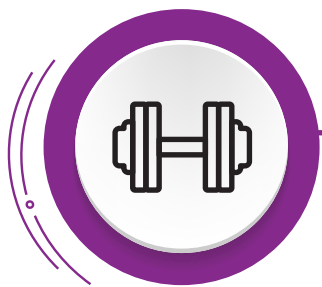
Οι γονείς έκαναν ερωτήσεις αναφορικά με τα παιδιά τους σχετικά με:

• τις εμπειρίες τους στο σχολείο, • έλλειψη κινήτρων στη διαδικασία μάθησης, • σχέσεις με συμμαθητές/ριες, • δυσκολίες στις οικογενειακές σχέσεις, • τρόπους περιορισμού της πρόσβασης σε ψηφιακές συσκευές,	• τρόπους επικοινωνιακής ανατροφοδότησης στα παιδιά τους χωρίς επιθετικότητα, • τρόπους να μιλούν στα παιδιά τους για διάφορα θέματα "ταμπού" όπως η σεξουαλικότητα και ο θάνατος κ.λπ, • τρόπους κατανόησης και αποδοχής των διαφορών και δυσκολιών που αντιμετωπίζουν τα παιδιά τους,

Τέλος, οι εκπαιδευτικοί και το σχολικό προσωπικό προσέγγισαν την κινητή υπηρεσία συμβουλευτικής με ερωτήσεις σχετικά με:

• τις σχέσεις μεταξύ των μαθητών/ριών στην τάξη, • περιπτώσεις σχολικού εκφοβισμού, • προκλήσεις στις σχέσεις εκπαιδευτικών και μαθητών/ριών,	• συγκεκριμένα παιδιά με προβληματική συμπεριφορά, • τρόπους επικοινωνίας με "δύσκολους" γονείς, • κόπωση και εξουθένωση λόγω υπερκόπωσης ή προσωπικών προβλημάτων στις οικογένειές τους.

Κατά την υλοποίηση της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής πραγματοποιήθηκε, ακόμη, μια ανάλυση SWOT (δυνατά και αδύναμα σημεία, ευκαιρίες και απειλές) με τους/τις επαγγελματίες που λειτουργούσαν την υπηρεσία. Ο ακόλουθος πίνακας περιλαμβάνει μία συνδυασμένη παρουσίαση των αποτελεσμάτων ανά τέσσερις τομείς εστίασης.

ΔΥΝΑΤΑ ΣΗΜΕΙΑ

Πολύ καλή εθνική ομάδα υλοποίησης.

Καλή εσωτερική επικοινωνία μεταξύ των μελών της ομάδας, επιτρέποντας τη δημιουργία κοινών λύσεων σε καθημερινά προβλήματα.

Η νεαρή ηλικία των παρόχων υπηρεσιών (όσο μικρότερη ηλικία είχαν, τόσο περισσότερο μπορούσαν να συνδεθούν με τα παιδιά).

Υψηλό επίπεδο προσαρμογής των δραστηριοτήτων στις ανάγκες της περιοχής και των χρηστών/ριών.

Σε αντίθεση με τους/τις σχολικούς/ές ψυχολόγους, οι πάροχοι υπηρεσιών επισκέπτονταν τα σχολεία μόνο για τα παιδιά, και δεν είχαν κάποια άλλη εργασία που να σχετιζόταν με το σχολείο.

Οι πάροχοι υπηρεσιών ήταν εξωτερικό προσωπικό (τα παιδιά τους/τις αντιμετώπιζαν διαφορετικά από το προσωπικό του σχολείου).

Καλή συνεργασία μεταξύ παρόχων υπηρεσιών και εκπαιδευτικού προσωπικού.

Σταθερά προγράμματα εργασίας.

Αποτελεσματικές στρατηγικές προώθησης των κινητών γραφείων συμβουλευτικής.

ΑΔΥΝΑΜΑ ΣΗΜΕΙΑ

Οι πάροχοι υπηρεσιών δεν γνώριζαν το υπόβαθρο των παιδιών, σε αντίθεση με το σχολικό προσωπικό.

Οι πάροχοι υπηρεσιών ήταν σχετικά νέοι/ες και δεν είχαν μεγάλη εργασιακή εμπειρία.

Οι πάροχοι υπηρεσιών ήταν εξωτερικό προσωπικό και μπορεί να γίνονταν αντιληπτοί/ές ως απειλή από το σχολικό προσωπικό.

Κάποιες εσωτερικές δυναμικές και κανόνες του σχολείου ενέγειραν δυσκολίες στην υλοποίηση των δραστηριοτήτων (π.χ. τα smartphones απαγορεύονται στο σχολείο, συνεπώς σε ορισμένες περιπτώσεις δεν μπόρεσαν να αξιοποιηθούν οι διαδικτυακές κρατήσεις για την κινητή υπηρεσία συμβουλευτικής).

Τεχνικά ζητήματα με το σύστημα κρατήσεων σε κάποιες περιπτώσεις και εφόσον υλοποιείτο.

Εμπόδια επικοινωνίας με οικογένειες και εκπαιδευτικούς που αντιδρούσαν.

Η δομή του γραφείου συμβουλευτικής θα μπορούσε να είχε βελτιωθεί για να το καταστήσει πιο αποτελεσματικό.

ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ

Συνεργασία με άλλους φορείς π.χ. κέντρο κοινωνικής εργασίας, κέντρα υγείας, αστυνομία, κ.λπ.

Συνεργάσιμο και ευγενικό σχολικό προσωπικό.

Οι σχολικοί/ές ψυχολόγοι είχαν πολύ καλές προτάσεις και συμβουλές για τη βελτίωση της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής.

Οι συναντήσεις εποπτείας ήταν πολύ καλές και επιτυχείς.

Ενισχυμένη επικοινωνία με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Ενίσχυση του ρόλου της Συμβουλευτικής Ομάδας Νέων κατά τη διάρκεια της εφαρμογής της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής.

Αναθεώρηση της πλατφόρμας για καλύτερη εμπειρία των χρηστών/ριών.

Τακτική επικοινωνία με εκπαιδευτικούς και γονείς.

Πρωώθηση της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής στις τάξεις.

Η διαμόρφωση συστάσεων πολιτικής μπορεί να ενισχύσει τις προσπάθειες συνηγορίας και να επηρεάσει την υποστήριξη της ψυχικής υγείας σε συστημικό επίπεδο.

Το κινητό γραφείο συμβουλευτικής αντιμετωπίστηκε ως μια εξαιρετική πιλοτική εφαρμογή μιας σημαντικής υπηρεσίας, για την οποία υπάρχει ζήτηση στα σχολεία.

Η συνεργασία με άλλες υπηρεσίες και η ανακατεύθυνση των ατόμων μπορεί να ενισχύσει το δίκτυο υποστήριξης και την αποτελεσματικότητα του γραφείου συμβουλευτικής.

ΑΠΕΙΛΕΣ

Περιορισμένος αριθμός παρόχων υπηρεσιών για πολλά σχολεία.

Η βιωσιμότητα της υπηρεσίας μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος (τα παιδιά θα συνηθίσουν την υπηρεσία).

Τι θα συμβεί με τα παιδιά που είναι τακτικοί χρήστες/ριες της υπηρεσίας, μετά τη λήξη του έργου.

Η αντίσταση των οικογενειών και των εκπαιδευτικών απέναντι στην ψυχολογική υποστήριξη ή η ανησυχία για την παρουσία του γραφείου μπορούσε να εμποδίσει την αποτελεσματικότητα της υπηρεσίας.

Κάποιοι/ες μαθητές/ριες μπορεί να προσπαθούσαν να εκμεταλλευθούν την υπηρεσία για να αποφύγουν μαθήματα, υπονομεύοντας πιθανώς τον βασικό σκοπό της πρωτοβουλίας.

Ο συνεχιζόμενος στιγματισμός γύρω από την ψυχική υγεία και την ψυχολογική υποστήριξη μπορεί να αποτρέψει τα άτομα από το να αναζητήσουν ουσιαστική βοήθεια.

Προκλήσεις στον καθορισμό ορίων και τον συντονισμό των κινητών υπηρεσιών.

Άκαμπτα σχολικά συστήματα και γραφειοκρατικά εμπόδια.

Η πρωτοβουλία της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής αποκάλυψε ότι εξακολουθεί να υπάρχει στίγμα γύρω από τα θέματα ψυχικής υγείας και την αναζήτηση επαγγελματικής βοήθειας για την ψυχολογική ευημερία του ατόμου στην ομάδα-στόχο των παιδιών γυμνασίου και λυκείου.

2.2.3 Οι απόψεις των εποπτών/ριών

Όλοι/ες οι πάροχοι της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής συμμετείχαν σε συναντήσεις εποπτείας τουλάχιστον μία φορά το μήνα, με έμπειρους/ες κλινικούς/ές επόπτες/ριες. Σύμφωνα με τις αναφορές των εποπτών/ριών, τα πιο συχνά θέματα που εμφανίζονταν στις συναντήσεις ήταν:

- ✓ Πώς να ενεργείτε ηθικά και υπεύθυνα (διαχωρισμός μεταξύ σχολικής συμβουλευτικής υπηρεσίας και ψυχοκοινωνικής βοήθειας), τί είναι εμπιστευτικότητα και πότε μπορεί να παραβιαστεί (κακοποίηση, βία), πώς να λέτε στο παιδί τί οφείλει να παραμένει εμπιστευτικό και τί όχι.
- ✓ Εξετάστηκαν επίσης ζητήματα επικοινωνίας και συναίνεσης με τους γονείς για τη διατήρηση της διαφάνειας και των δεοντολογικών προτύπων.
- ✓ Διαπιστώθηκε φόβος και αρχική αμηχανία απέναντι στη φιγούρα του/της ψυχολόγου, οπότε για να μειωθεί αυτό το πρόβλημα και στα δύο πλαίσια (τυπικά και μη τυπικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα) οι εθνικές ομάδες εργάστηκαν πολύ πάνω στην έννοια της συμμαχίας και της συνενοχής με τα νέα άτομα και τους/τις εκπαιδευτικούς, τόσο ξεχωριστά όσο και με την ολομέλεια.
- ✓ Η έλλειψη αναγνώρισης της αξίας του έργου των παρόχων υπηρεσιών από το προσωπικό του σχολείου, που προσδιορίζεται ως οφειλόμενη στο νεαρό της ηλικίας τους.
- ✓ Ο διαχωρισμός των περιπτώσεων με τους/τις σχολικούς/ές ψυχολόγους αναδείχθηκε ως σημαντική πρόκληση, καθώς οι σχολικοί/ές ψυχολόγοι είχαν αρμοδιότητες παρακολούθησης παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες, προκαλώντας ενίοτε καθυστερήσεις στην εξυπηρέτηση όσων ζητούσαν συμβουλευτικές υπηρεσίες από τους/τις ψυχολόγους του REBOOT.
- ✓ Πώς να διατηρηθεί η επαφή με το παιδί, πώς να τερματιστεί η συμβουλευτική, πώς και πότε να γίνει η επικοινωνία με τους γονείς, πότε η κατάσταση υπερβαίνει τις αρμοδιότητες του/της συμβούλου και πώς να το παραπέμπουν περαιτέρω.
- ✓ Τρόποι υποστήριξης των εφήβων σχετικά με τα προβλήματά τους με συνομήλικα άτομα και γονείς.
- ✓ Τρόποι αντίδρασης όταν γίνεται αντιληπτή βία μεταξύ συνομηλίκων στο σχολικό περιβάλλον.
- ✓ Τρόποι ενίσχυσης της επισκεψιμότητας της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής.
- ✓ Άλλα οργανωτικά και τεχνικά προβλήματα που αντιμετώπιζαν οι πάροχοι του κινητού γραφείου συμβουλευτικής, π.χ. επικοινωνία με τις σχολικές αρχές, συνεργασία με τους/τις σχολικούς/ές ψυχολόγους, επικοινωνία με τις κοινωνικές υπηρεσίες ή τις υπηρεσίες φροντίδας παιδιών εκτός σχολείου, παραπομπές υποθέσεων κ.λπ.

2.3 Συμπεράσματα

Με βάση τα αποτελέσματα που παρουσιάστηκαν, το συμπέρασμα είναι ότι η εφαρμογή του κινητού γραφείου συμβουλευτικής σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες ήταν αρκετά επιτυχής. Ο προσεκτικός σχεδιασμός στην αρχή και η καλά μελετημένη είσοδος στα σχολεία είχαν ως αποτέλεσμα να μην υπάρξουν σημαντικά εμπόδια κατά τη δημιουργία και επιπλέον την εφαρμογή του κινητού γραφείου συμβουλευτικής. Είναι επίσης σημαντικό να τονιστεί ότι η εντατική συμμετοχή των μελών ΣΟΝ στις δραστηριότητες και η δυνατότητα που τους δόθηκε να εκφράσουν τη γνώμη τους, ήταν ένα σημαντικό στοιχείο για την επιτυχία της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής. Η συνεργασία μεταξύ των μελών του έργου και του προσωπικού των σχολείων ήταν επίσης πολύ σημαντική για την επίτευξη των στόχων του έργου.

Μεταξύ των πιο **θετικών αποτελεσμάτων**, που μπορούν να θεωρηθούν ως οι κύριες καλές πρακτικές, αναφέρουμε:

Κάθε εθνική ομάδα μπόρεσε να αναπτύξει μια κατάλληλη προσαρμοσμένη στρατηγική, η οποία επέτρεψε στους/στις παρόχους των υπηρεσιών τους να εισέλθουν στα σχολεία με κινητές υπηρεσίες συμβουλευτικής.

Ο θετικός αντίκτυπος στην ψυχοκοινωνική ευημερία των μαθητών/ριών, όπως αναδείχθηκε από τους/τις χρήστες/ριες του γραφείου συμβουλευτικής και από τους/τις παρόχους υπηρεσιών.

Η δυνατότητα συνέχισης της εργασίας σε μικρότερες ομάδες παιδιών που είχαν προβλήματα μεταξύ τους και επισκέφθηκαν από κοινού μία κινητή υπηρεσία συμβουλευτικής με σκοπό την επίλυσή τους.

Η δυνατότητα άσκησης ανοικτής και σταθερής επικοινωνίας: η συνδιαλλαγή με ενδιαφερόμενους φορείς όπως τα σχολεία, τα οποία έχουν ένα φορτωμένο πρόγραμμα με πολλές ανταγωνιστικές απαιτήσεις, μπορεί να αποτελέσει πρόκληση κατά τη διαδικασία υλοποίησης μιας πρωτοβουλίας όπως το γραφείο συμβουλευτικής. Καθώς η πρωτοβουλία προχωρούσε, διαπιστώθηκε ότι η επίμονη αλλά ευγενική επικοινωνία με τα σχολεία βοήθησε στην οικοδόμηση σχέσεων με το προσωπικό των σχολείων και στη διευκόλυνση της πρόσβασης στα σχολεία – αν και δεν επέτρεψε στην ομάδα υλοποίησης να ξεπεράσει πλήρως τα συστημικά εμπόδια που περιγράφηκαν παραπάνω.

Η διεπιστημονική προσέγγιση που χρησιμοποιήθηκε, αποδείχθηκε πολύ σημαντική. Συγκεκριμένα, οι συλλογικές προσπάθειες επαγγελματιών από διαφορετικά υπόβαθρα διευκόλυναν την ολοκληρωμένη υποστήριξη, συνδυάζοντας ατομικές συνεδρίες, ομαδικές δραστηριότητες και εργαστήρια.

Οι εξατομικευμένες παρεμβάσεις που παρασχέθηκαν, πρόσθεσαν αξία στο γραφείο. Πραγματοποιώντας ασκήσεις χαρτογράφησης σε κάθε σχολείο, η υπηρεσία προσαρμοσε τις παρεμβάσεις της για να καλύψει τις συγκεκριμένες ανάγκες των μαθητών/ριών σε κάθε μοναδικό πλαίσιο.

Η θετική ανατροφοδότηση από τους/τις μαθητές/ριες, τους/τις εκπαιδευτικούς, τους γονείς και τη διεύθυνση του σχολείου αντανακλούσε την αποτελεσματικότητα και τον αντίκτυπο της υπηρεσίας. Η ανατροφοδότηση υποδήλωνε ένα υποστηρικτικό και δεκτικό περιβάλλον, το οποίο έπαιξε σημαντικό ρόλο στην προώθηση της αποδοχής και της επιτυχίας της υπηρεσίας του γραφείου συμβουλευτικής.

Η δυνατότητα τακτικής ομαδικής εποπτείας, η οποία αποδείχθηκε καθοριστική για τη διατήρηση της ποιότητας της παρεχόμενης υπηρεσίας και την άμεση αντιμετώπιση των προκλήσεων.

Η δυνατότητα συμμετοχής των εκπαιδευτικών και των γονέων στην εφαρμογή της υπηρεσίας μέσω εργαστηρίων και ανοικτών διαλόγων μπορεί να δημιουργήσει μια πιο υποστηρικτική και ολοκληρωμένη προσέγγιση.

Η υπηρεσία γραφείου συμβουλευτικής πρόσφερε βοήθεια σε παιδιά, τα οποία διαφορετικά δεν θα λάμβαναν ποτέ προσοχή ή βοήθεια λόγω των υπερφορτωμένων προγραμμάτων των σχολικών ψυχολόγων. Η παροχή βοήθειας όταν εμφανίζονται τα πρώτα προβλήματα θα αποτρέψει, στις περισσότερες περιπτώσεις, μελλοντικά ζητήματα όταν τα προβλήματα αρχίσουν να συσσωρεύονται.

Ορισμένα μικρά εμπόδια, τα οποία, ωστόσο, δεν εμπόδισαν την εφαρμογή της υπηρεσίας:

Φύλο:

Η μεγάλη πλειονότητα των ατόμων που επισκέφθηκαν το κινητό γραφείο συμβουλευτικής ήταν κορίτσια και δεν υπήρχε μεγάλο ενδιαφέρον για την υπηρεσία από τα αγόρια. Όταν μιλάμε για το θέμα αυτό, είναι σημαντικό να λάβουμε υπόψη διάφορους παράγοντες, με πρώτο την κατανομή κοριτσιών και αγοριών στα συμμετέχοντα σχολεία, η οποία στην πλειονότητα των συμμετεχόντων σχολείων είναι υπέρ των κοριτσιών. Ο άλλος σημαντικός παράγοντας παρατηρήθηκε από τα Βουλγαρικά μέλη ΣΟΝ, τα οποία μοιράστηκαν μια πολύ ενδιαφέρουσα παρατήρηση. Συγκεκριμένα, όταν συζητείται η έμφυλη βία, τα αγόρια φέρουν μεγάλη αντίσταση στο να ακούσουν και να συμμετάσχουν, επειδή πιστεύεται γενικά ότι τα κορίτσια πέφτουν θύματα έμφυλης βίας και τα αγόρια αισθάνονται πάντα κατηγορούμενα, ανεξάρτητα από τις απόψεις, τις συμπεριφορές και τις στάσεις τους. Επίσης, σε αυτή την ηλικία, τα κορίτσια τείνουν να προσανατολίζονται περισσότερο προς τη συναισθηματική ζωή, τον ψυχικό εσωτερικό κόσμο, ενώ τα αγόρια έχουν ανάγκη να εκφράζονται στην εξωτερική πραγματικότητα. Ωστόσο, οι λόγοι πίσω από την έλλειψη ενδιαφέροντος των αγοριών πρέπει να διερευνηθούν και να συζητηθούν περαιτέρω. Τέλος, πρέπει να αναφερθεί ότι η ορολογία του φύλου και όλα τα θέματα που σχετίζονται με την εκπαίδευση σε θέματα σεξουαλικότητας, κάνουν τους γονείς και τους/τις εκπαιδευτικούς εξαιρετικά καχύποπτους/ες.

Εμπιστευτικότητα:

ήταν μια ανησυχία των μαθητών/ριών. Δεν θέλουν οι γονείς, οι κηδεμόνες ή οι καθηγητές/καθηγήτριες τους να γνωρίζουν τί συζητείται κατά τη διάρκεια των συμβουλευτικών συνεδριών. Η εμπιστευτικότητα είναι ένα θέμα που πρέπει να συζητηθεί με τους/τις μαθητές/ριες ανοιχτά και λεπτομερώς στα αρχικά στάδια μιας πρωτοβουλίας όπως το γραφείο συμβουλευτικής.

Συστημικά εμπόδια:	Ένα από τα κυριότερα εμπόδια στην εφαρμογή των δραστηριοτήτων του κινητού γραφείου συμβουλευτικής προέρχεται από το σχολικό σύστημα, το οποίο: - Αναγκάζει τους/τις δασκάλους/δασκάλες να εκπληρώνουν ορισμένους εκπαιδευτικούς στόχους, επομένως δεν θέλουν να "ρискάρουν" ώρες διδασκαλίας για δραστηριότητες που σχετίζονται με την κινητή υπηρεσία συμβουλευτικής ή άλλες δραστηριότητες του έργου. - Δεν έχει σαν προτεραιότητα την ψυχική υγεία και ευημερία των μαθητών/ριών εντός του εκπαιδευτικού συστήματος.
Πρακτικά εμπόδια:	Γενικά, τα σχολεία δεν έχουν προϋπολογισμό για περισσότερη ψυχολογική εργασία – επίσης, είναι υπερπλήρη και δεν μπορούν να προσφέρουν κατάλληλους χώρους για ατομική συμβουλευτική ή ομαδική εργασία εκτός τάξης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, επίσης, η γλώσσα μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο λόγω των δυσκολιών που σχετίζονται με τους/τις μαθητές/ριες και τους γονείς με μεταναστευτικό υπόβαθρο.
Γραφειοκρατικά εμπόδια:	Οι σχολικές αρχές είναι πολύ επιφυλακτικές όσον αφορά την είσοδο εξωτερικών εμπειρογνομόνων στο σχολείο. Επίσης, οι εξωτερικοί παράγοντες έχουν την υποχρέωση να λαμβάνουν πάντα τη συγκατάθεση των γονέων μετά από ενημέρωση, καθώς μερικές φορές αυτό αποτελεί εμπόδιο για την παρέμβασή τους.
Άλλα:	Οι μαθητές/ριες δεν είναι σε θέση να εντοπίσουν ή να παραμελήσουν τα συναισθηματικά ζητήματα- η συναισθηματική τους κουλτούρα είναι αρκετά χαμηλή- αγνοούν τη βοήθεια που μπορούν να αποκτήσουν από έναν/μία ψυχολόγο. Υπάρχουν αρνητικές στάσεις, συναισθήματα ντροπής και φόβου μεταξύ των μαθητών/ριών σχετικά με την ψυχολογική βοήθεια και την ψυχική υγεία.

3. Συστάσεις

Συνολικά, μπορούμε να συντάξουμε ορισμένες συστάσεις πολιτικής προς τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων για τη βελτίωση της ψυχικής υγείας των παιδιών, σε συστημικό επίπεδο και άμεσα στα σχολεία:

Συστημικό επίπεδο

1. Προτεραιοποίηση της ψυχικής υγείας στο σχολείο και στα εκπαιδευτικά πλαίσια. Το σχολικό σύστημα πρέπει να αποτελεί ένα από τα κύρια θεμέλια για την πρόληψη και την υποστήριξη των προβλημάτων ψυχικής υγείας στα νεαρά άτομα.

2. Αύξηση της χρηματοδότησης των υπηρεσιών ψυχικής υγείας στο σχολείο. Ειδικότερα, τα βραχυπρόθεσμα χρηματοδοτούμενα έργα που αποδεικνύονται επιτυχή πρέπει να υποστηρίζονται άμεσα από μακροπρόθεσμη χρηματοδότηση.

3. Ενσωμάτωση θεμάτων όπως η ψυχική υγεία και η έμφυλη βία στα προγράμματα σπουδών.

4. Καθιέρωση μόνιμης παρακολούθησης της ψυχικής υγείας των παιδιών (τακτική εξέταση, όπως ισχύει για τη σωματική υγεία), καθώς και μηχανισμών παραπομπής για την αντιμετώπιση, με τη θέσπιση επίσης μηχανισμών που θα επιτρέπουν στους/στις εκπαιδευτικούς, τους/τις διευθυντές/διευθύντριες των σχολείων, το προσωπικό των σχολείων και τους/τις παιδαγωγούς να εντοπίζουν αμέσως τις συναισθηματικές "ανάγκες" που πρέπει να ικανοποιηθούν, με κατάλληλη αλληλεπίδραση με τους/τις επαγγελματίες ευημερίας και έχοντας έναν ορισμένο βαθμό αυτονομίας στο σχεδιασμό των διαδρομών προκειμένου να καλυφθούν ενδεχόμενα κενά. Για το σκοπό αυτό, είναι σημαντική η διεξαγωγή μιας προκαταρκτικής έρευνας που διερευνά βασικά ζητήματα που σχετίζονται με την ψυχική υγεία και τη συναισθηματική ευημερία των μαθητών/ριών, τις ανάγκες τους για ψυχολογική υποστήριξη και τις δυνατότητες που υπάρχουν στο σχολείο για την παροχή της, η οποία μπορεί να χρησιμεύσει ως στοιχείο για την ανάγκη πρόσθετης ψυχολογικής υποστήριξης στα σχολεία.

5. Η δημιουργία ενός ευνοϊκού μαθησιακού περιβάλλοντος για θετική ψυχική υγεία, ευημερία και συνύπαρξη με συνεργασία μεταξύ παιδιών, προσωπικού, γονέων και άλλων φορέων του χώρου. Η ομαδική εργασία ψυχολόγων και εκπαιδευτικών είναι το κλειδί για τη δημιουργία καλύτερου κλίματος στις τάξεις.

6. Δημιουργία υπηρεσιών και παρεμβάσεων στα σχολεία οι οποίες να είναι προσαρμοσμένες στο πλαίσιο των παιδιών, συμπεριληπτικές και φιλικές προς τον/την χρήστη/ρια, δηλαδή να λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές ανάγκες των παιδιών όλων των φύλων και ικανοτήτων, με έμφαση στα παιδιά με ψυχικές διαταραχές, τα θύματα βίας και τους/τις θύτες.

7. Αύξηση της εκπαίδευσης σχετικά με την ψυχοκοινωνική ευημερία στα σχολεία, ιδίως μέσω της μόνιμης κατάρτισης των εκπαιδευτικών και του προσωπικού των σχολείων σχετικά με τη θετική πειθαρχία, τη διαχείριση της τάξης και την ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων. Τα ευρήματα που προκύπτουν από τα διάφορα δεδομένα που συλλέχθηκαν στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας του γραφείου συμβουλευτικής του έργου REBOOT NOW δείχνουν ότι εξακολουθεί να υπάρχει στίγμα γύρω από θέματα ψυχικής υγείας μεταξύ της ομάδας-στόχου των μαθητών/ριών. Η ενσωμάτωση περαιτέρω συζητήσεων και δραστηριοτήτων σχετικά με την ψυχοκοινωνική ευημερία σε διάφορα επίπεδα της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης θα συμβάλλει στην ομαλοποίηση της ιδέας της συζήτησης για την ψυχοκοινωνική ευημερία του ατόμου μεταξύ της ομάδας στόχου και, ως εκ τούτου, θα βοηθήσει στην αντιμετώπιση του στίγματος γύρω από την αναζήτηση βοήθειας για ψυχοκοινωνικά ζητήματα. Αυτό, με τη σειρά του, θα οδηγούσε στη βελτίωση της ψυχοκοινωνικής ευημερίας των μαθητών/ριών της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

8. Διοργάνωση εκστρατειών ευαισθητοποίησης που θα "αποστιγματίσουν" τα θέματα ψυχικής υγείας και την επίσκεψη σε ψυχολόγους.

Επίπεδο σχολείου

1. Οι πάροχοι του κινητού γραφείου συμβουλευτικής πρέπει να είναι εξωτερικοί συνεργάτες και όχι μέρος του προσωπικού του σχολείου. Με αυτόν τον τρόπο τα παιδιά είναι πιο έμπιστα και χαλαρά.
2. Είναι σημαντικό η μορφή του/της Κλινικού/ής Επόπτη/ριας να συμπεριλαμβάνεται πάντα στη λειτουργία του γραφείου, για να υποστηρίζει τους παρόχους υπηρεσιών στη δράση τους στα σχολεία.
3. Πρέπει να υπάρχει καλή και συχνή επικοινωνία μεταξύ των παρόχων του κινητού γραφείου συμβουλευτικής και του προσωπικού του σχολείου (εκπαιδευτικοί, ψυχολόγοι και διευθυντής/ρια). Για το σκοπό αυτό είναι σημαντικό να δημιουργηθούν σταθερά πρωτόκολλα και μηχανισμοί σε κάθε σχολείο για την καλύτερη συνεργασία του προσωπικού του σχολείου, των παρόχων υπηρεσιών και των δημόσιων φορέων που είναι υπεύθυνοι για την ευημερία των παιδιών και των οικογενειών, περιγράφοντας την ευθύνη και τα μέσα λειτουργίας.
4. Χρειάζεται να οριοθετηθούν με σαφήνεια τα όρια των αρμοδιοτήτων των παρόχων υπηρεσιών συμβουλευτικής, ώστε να μην επικαλύπτονται με το έργο των σχολικών ψυχολόγων. Χρειάζεται, επίσης, να συμφωνούν ποιες περιπτώσεις θα παραπέμπουν στο γραφείο, να διατηρούν καλή επαγγελματική συνεργασία με τους/τις σχολικούς/ές ψυχολόγους. Ένα καλό παράδειγμα γι' αυτό είναι η διοργάνωση ενός κοινού κλινικού ή/και αναγνωστικού σεμιναρίου κάθε 1-2 μήνες.
5. Χρειάζεται να επιλέγουν σωστά και να φροντίζουν το χώρο του κινητού γραφείου συμβουλευτικής. Θα πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις εμπιστευτικότητας και να είναι κατάλληλος για ιδιωτική συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων. Είναι σημαντικό να βεβαιωθούν ότι το γραφείο της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής θα πρέπει να είναι ξεχωριστό από το σχολικό περιβάλλον.
6. Το κινητό γραφείο συμβουλευτικής θα πρέπει να προωθείται με στοχευμένο τρόπο σε όλες τις ομάδες δυνητικών δικαιούχων – μαθητές/ριες, εκπαιδευτικούς και γονείς. Συγκεκριμένα, έχει μεγάλη σημασία ο τρόπος με τον οποίο παρουσιάζεται η κινητή υπηρεσία συμβουλευτικής στα παιδιά, τους γονείς και το προσωπικό του σχολείου. Μεταξύ των παιδιών και των γονέων υπάρχει (ακόμα) στίγμα που σχετίζεται με όσους/ες επισκέπτονται ψυχολόγους και το προσωπικό των σχολείων μπορεί να αισθάνεται ότι κινδυνεύει από τους/τις εξωτερικούς/ές εμπειρογνώμονες που εισέρχονται στο έδαφός τους.
7. Ακόμα και αν η καλύτερη προώθηση του γραφείου συμβουλευτικής σε παιδιά είναι από στόμα σε στόμα, υπάρχει ανάγκη για συνεχή προβολή του μέσω όλων των δυνατών διαφορετικών καναλιών, όπως το διαδικτυακό σύστημα του σχολείου, μέσω της συμμετοχής σε συναντήσεις γονέων και εκπαιδευτικών και σε ώρες διδασκαλίας, μέσω της διοργάνωσης εξωσχολικών εκδηλώσεων. Επίσης, εμπλέξτε νεαρά άτομα, μαθητές/ριες και εκπαιδευτικούς, για να σας συμβουλευθούν σχετικά με το έργο του κινητού γραφείου συμβουλευτικής και να είναι πρεσβευτές του στο σχολείο (Συμβουλευτική Ομάδα Νέων).
8. Το κινητό γραφείο συμβουλευτικής μπορεί επίσης να χρησιμεύσει ως διαμεσολαβητική δραστηριότητα, δηλαδή παιδιά που ήταν θυμωμένα μεταξύ τους μπορούν με τη βοήθεια των παρόχων υπηρεσιών να καταλήξουν σε συμφωνία.
9. Το κινητό γραφείο συμβουλευτικής δεν είναι μόνο ένας χώρος για ατομικές συνεδρίες, αλλά και για ομαδικές δραστηριότητες και εργαστήρια όπου οι χρήστες/ριες συζητούν ευαίσθητα

3.1 Βιωσιμότητα της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής

Όλοι οι εταίροι του έργου κατέβαλαν μεγάλη προσπάθεια για τη βιωσιμότητα του κινητού γραφείου συμβουλευτικής μετά τη λήξη του έργου. Όπως φαίνεται παρακάτω, ορισμένοι εταίροι έχουν ήδη εξασφαλίσει τη βιωσιμότητά του, ενώ άλλοι βρίσκονται ακόμη σε διαδικασία άσκησης πίεσης ή/και εξεύρεσης πιθανών κεφαλαίων και τρόπων για τη διατήρησή του.

Στη **Βουλγαρία**, η βιώσιμη λειτουργία του γραφείου συμβουλευτικής μετά την ολοκλήρωση του έργου θα διασφαλιστεί κυρίως με δύο τρόπους. Συγκεκριμένα, χάρη στην εδραιωμένη συνεργασία μεταξύ του οργανισμού Animus και των επιλεγμένων σχολείων, το κινητό γραφείο συμβουλευτικής μπορεί να συνεχίσει να λειτουργεί σε αυτά ως μια μορφή κοινοτικής εργασίας – μια προσέγγιση κινητής υπηρεσίας. Οι υπηρεσίες για παιδιά και γονείς που παρέχονται από τον Οργανισμό Animus χρηματοδοτούνται από τον Δήμο Σόφιας. Το κινητό γραφείο συμβουλευτικής θα προταθεί για χρηματοδότηση ως μέρος των τακτικών υπηρεσιών που παρέχει η Animus. Ομοίως, το γραφείο είναι μια εύκολη και προσίτη πρακτική, ιδίως για μέρη όπου δεν υπάρχουν αρκετοί/ές ψυχολόγοι που εργάζονται με παιδιά και οικογένειες. Μπορεί να εφαρμοστεί από τα Κέντρα Κοινοτικής Υποστήριξης. Επί του παρόντος, μια τέτοια κινητή υπηρεσία υπάρχει μόνο για παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες. Με βάση την καλή πρακτική του κινητού γραφείου συμβουλευτικής, οι υπηρεσίες αυτές θα μπορούσαν εύκολα να επεκταθούν και να γίνουν προσβάσιμες σε όλα τα παιδιά.

Στην **Ιταλία** καταρτίστηκαν ορισμένοι πιθανοί τρόποι για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των κινητών γραφείων συμβουλευτικής:

CESIE

Οι δημόσιοι φορείς που υποστηρίζουν το έργο από την αρχή να διασφαλίσουν τη συνέχεια της υπηρεσίας, διαθέτοντας επιπλέον κονδύλια για την υπηρεσία του γραφείου, καλύπτοντας έτσι το σύνολο της υπηρεσίας για το επόμενο σχολικό έτος,

Πρόσθετοι δημόσιοι φορείς να διαθέσουν κονδύλια, επίσης για την αναπαραγωγή της υπηρεσίας σε άλλες περιοχές και πλαίσια,

Να καθιερωθεί ένα νέο πρωτόκολλο συνεργασίας που θα προωθείται από τα δημόσια ιδρύματα των σχολείων και θα υπογράφεται από τα σχολεία, τους ιδιωτικούς και μη κερδοσκοπικούς φορείς, για να συνεργαστούν για τις πολλές ανάγκες που εντοπίζονται στα σχολεία και αυξάνονται με την πάροδο του χρόνου.

Villa Montesca

✓ Αυτό που προέκυψε ξεκάθαρα από την πιλοτική εμπειρία που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου REBOOT NOW στην Città di Castello (κοιλάδα του Υψηλού Τίβερη, Περιφέρεια Umbria, Ιταλία) είναι η ισχυρή βούληση να γίνει αυτή η εμπειρία ένας δομημένος τρόπος για την αναχαίτιση των αναγκών, τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ διαφορετικών φορέων (όσων εμπλέκονται στην ψυχοσωματική ανάπτυξη των παιδιών και των νέων ατόμων), τη συμμετοχή ολόκληρης της κοινότητας στην εκτίμηση και την υπεράσπιση της συναισθηματικής ευημερίας των μαθητών/ριών που βρίσκονται στον πυρήνα της Εκπαιδευτικής Κοινότητας. Το ενδιαφέρον που προκάλεσαν οι προτεινόμενες δραστηριότητες ήταν πολύ μεγάλο από την αρχή της σχολικής χρονιάς, παρά τις αρκετές δυσκολίες που παρουσιάστηκαν κατά την υλοποίηση των υπηρεσιών μετά από αρκετές προσαρμογές που ήταν απαραίτητες για την εκτέλεση μιας χρήσιμης, αποτελεσματικής υπηρεσίας για τους/τις μαθητές/ριες, τους εκπαιδευτικούς, τους παιδαγωγούς αλλά και τα μέλη της κοινότητας.

✓ Θέματα που σχετίζονται με τη βιωσιμότητα του έργου συζητήθηκαν με εκπροσώπους των ομάδων-στόχων, με φορείς χάραξης πολιτικής και λήψης αποφάσεων, με διευθυντές/ριες σχολείων και άτομα αναφοράς από μη τυπικά εκπαιδευτικά ιδρύματα και, φυσικά, εσωτερικά στη Villa Montesca, μαζί με εκπροσώπους της εκπαιδευτικής κοινότητας High Tiber Valley και της Δημοτικής Επισκοπής.

✓ Η **FVM** σχεδιάζει να συνεχίσει ορισμένες δραστηριότητες που σχετίζονται με την υπηρεσία γραφείου χρησιμοποιώντας τις αποταμιεύσεις. Λόγω του ενδιαφέροντος που επέδειξαν τα Δημοτικά Ιδρύματα και οι εκπρόσωποι της Επισκοπής, η Villa Montesca πραγματοποίησε έναν καταγισμό ιδεών με εκπροσώπους των άλλων σχολείων/εργαστηρίων που δεν συμμετείχαν στην πιλοτική εφαρμογή κατά το προηγούμενο σχολικό έτος, καλώντας τους να εκφράσουν την προθυμία τους να ενεργοποιήσουν την υπηρεσία. Η Villa Montesca σχεδιάζει να ξεκινήσει εκ νέου την υπηρεσία ψυχολογικής υποστήριξης σε πέντε άλλα από τα οκτώ ορατόρια που δραστηριοποιούνται στην τοπική μας κοινότητα.

Στην **Κύπρο**, μια δυνατότητα για τη διατήρηση της λειτουργίας του γραφείου συμβουλευτικής στα σχολεία από τις οργανώσεις-εταίρους του έργου ή άλλες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών είναι η άσκηση πίεσης προς τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων σε εθνικό επίπεδο για τη χρηματοδότηση της πρωτοβουλίας

Με στόχο τη διασφάλιση της βιωσιμότητας της κινητής υπηρεσίας συμβουλευτικής στην **Ελλάδα**, διατυπώθηκαν διάφορες προτάσεις για τη συνέχιση της παροχής υποστήριξης στα ενδιαφερόμενα σχολεία που συμμετέχουν. Η ακολουθούμενη προσέγγιση περιλαμβάνει τη χρήση εσωτερικών πόρων και υπηρεσιών σε εθνικό επίπεδο, καθώς και την προώθηση συνεργασιών με άλλα έργα, είτε πρόκειται για πρωτοβουλίες που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ είτε για πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται από τις τοπικές αρχές. Μεταξύ των προτάσεων που εντοπίστηκαν, οι καταλληλότερες είναι οι ακόλουθες:

- ✓ Συνέχιση της παροχής μέσω της συνεργασίας με έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και οργανισμούς-εταίρους.
- ✓ Συνεργασία με τους Δήμους όπου βρίσκονται τα συμμετέχοντα σχολεία. Μέσω αυτών των συνεργασιών θα μοιράζονται οι γνώσεις και η εμπειρία που αποκτήθηκαν κατά την υλοποίηση του έργου, προωθώντας έτσι την υλοποίηση συνεδριών συμβουλευτικής σε συνεργασία με τις τοπικές αρχές.
- ✓ Διοργάνωση Ad Hoc Online συνεδριών, οι οποίες, σε συνεργασία με τους/τις διευθυντές/διευθύντριες των σχολείων, θα παρέχουν ένα εναλλακτικό μέσο παροχής υποστήριξης και διασφάλισης της συνέχειας των υπηρεσιών πέραν του χρονικού πλαισίου του έργου.
- ✓ Μεταφορά της γνώσης σε Οργανισμούς Πεδίου και Σχολικούς/ές Ψυχολόγους, με την ενδυνάμωση αυτών των φορέων με πολύτιμες γνώσεις και πόρους, θα διευκολύνει τη συνεχή εφαρμογή παρόμοιων παρεμβάσεων σε διαφορετικά εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.

Στη **Σλοβενία**, η σύμπραξη δημιουργήθηκε μεταξύ του Δήμου του Κόπερ (όπου βρίσκεται ένα από τα συμμετέχοντα σχολεία) και του περιφερειακού κέντρου ψυχικής βοήθειας – Istra – το οποίο θα διασφαλίσει τη δημιουργία του κινητού γραφείου συμβουλευτικής σε όλα τα δημοτικά σχολεία του Δήμου. Σύμφωνα με τη συμφωνία και το σχέδιο, τα γραφεία θα εγκατασταθούν και θα αρχίσουν να λειτουργούν τον Ιανουάριο του 2024.

Παράρτημα 1

Ερωτηματολόγιο ανατροφοδότησης για τους/τις χρήστες/ριες των κινητών γραφείων συμβουλευτικής

(μόνο μετά από ατομικές ή ομαδικές συνεδρίες)

1. Σχολείο: _____
2. Ηλικία (μη υποχρεωτική για τους ενήλικες): _____
3. Φύλο:
 - a. Άνδρας
 - b. Γυναίκα
 - c. Προτιμώ να μην αναφέρω
 - d. Άλλο
4. Πώς ήταν η συζήτηση με τον/την ψυχολόγο; (καλή, μέτρια, κακή)

Μπορείτε συνοπτικά να εξηγήσετε γιατί; _____

5. Θα θέλατε να έρθετε ξανά και να δείτε έναν/μία ψυχολόγο; (ναι, δεν είμαι σίγουρος/η, όχι)

6. Αν κάποιος κοντινός σας άνθρωπος έχει ένα πρόβλημα παρόμοιο με το δικό σας, θα του/της συνιστούσατε να επισκεφθεί την υπηρεσία συμβουλευτικής; (ναι, δεν είμαι σίγουρος/η, όχι)

1. Υπάρχει κάτι που θα θέλατε να μοιραστείτε ή να σχολιάσετε σχετικά με το κινητό γραφείο συμβουλευτικής; Για παράδειγμα, τι σας άρεσε και τι δεν σας άρεσε.

Παράρτημα 2

Έντυπο αξιολόγησης εκδήλωσης

Αγαπητέ συμμετέχοντα, Αγαπητή συμμετέχουσα,

σας ευχαριστούμε για τη συμμετοχή σας στην εκδήλωση/εργαστήριο/κλπ REBOOT NOW. Θα εκτιμούσαμε αν μπορούσατε να μας ενημερώσετε για τη γνώμη σας σχετικά με την εκδήλωση/εργαστήριο/κλπ, προκειμένου να βελτιώσουμε τη μορφή και το περιεχόμενό της για την επόμενη δράση. Παρακαλούμε, συμπληρώστε την παρακάτω φόρμα ενός λεπτού, βαθμολογώντας κάθε πτυχή της εκδήλωσης/εργαστηρίου/κ.λπ. και αφήνοντας τις προτάσεις σας. Σας ευχαριστούμε εκ των προτέρων για την πολύτιμη συμβολή σας.

Η ομάδα έργου REBOOT NOW

1. Τίτλος της εκδήλωσης/του εργαστηρίου/κ.λπ.
2. Ημερομηνία και τόπος της εκδήλωσης/του εργαστηρίου/κ.λπ.
3. Βρήκατε την εκδήλωση/εργαστήριο/κ.λπ. ενδιαφέρουσα/ον;

Καθόλου ενδιαφέρουσα/ον

Πολύ ενδιαφέρουσα/ον

Λίγο ενδιαφέρουσα/ον

Εξαιρετικά ενδιαφέρουσα/ον

Μέτρια ενδιαφέρουσα/ον

4. Αξιολογήστε τη συνολική οργάνωση της εκδήλωσης/του εργαστηρίου/κ.λπ.

Πολύ κακή

Καλό

Κακή

Εξαιρετικό

Μέτρια

5. Η ποιότητα του χώρου ήταν:

Πολύ κακή

Καλή

Κακή

Εξαιρετική

Μέτρια

6. Το περιεχόμενο της εκδήλωσης/εργαστηρίου/κ.λπ. ήταν:

Δεν ήταν καθόλου ενδιαφέρον

Πολύ ενδιαφέρον

Λίγο ενδιαφέρον

Εξαιρετικά ενδιαφέρον

Μέτρια ενδιαφέρον

7. Προτάσεις ή άλλες παρατηρήσεις:

Παράρτημα 3

Ημερολόγιο παρακολούθησης αρχείων

Αριθμός επίσκεψης: _____

Ημερομηνία: _____ Ώρα: _____

Διάρκεια της συνεδρίας: _____ λεπτά Ηλικία του/της χρήστη/ριας: _____

Φύλο: αγόρι / κορίτσι / προτιμώ να μην πω / άλλο

Πρώτη συνεδρία / Δεύτερη συνεδρία / Τακτικός/ή χρήστης/ρια

1. Ποιο ήταν το θέμα ή το πρόβλημα που αντιμετωπίστηκε; Σύντομη περιγραφή του αναφερόμενου προβλήματος.
2. Αισθάνθηκε άνετα ο/η χρήστης/ρια (π.χ. μιλούσε εύκολα, δημιούργησε καλή σχέση κ.λπ.);
3. Σύντομη περιγραφή της συνεδρίας:
4. Τελική αξιολόγηση: Ποιες είναι οι εντυπώσεις και τα συναισθήματά σας σχετικά με τη συνεδρία;
5. Συμμετοχή άλλων εμπειρογνομόνων και φορέων και παραπομπές.
6. Συμπεράσματα και περαιτέρω ρυθμίσεις.

Παράρτημα 4

Ερωτηματολόγιο για τη συλλογή ανατροφοδότησης από τον/την κλινικό/ή επόπτη/ρια

Ημερομηνία: _____ Ωρα: _____

Διάρκεια της συνεδρίας: _____ λεπτά

1. Παρακαλείστε να κάνετε παρατηρήσεις σχετικά με το περιεχόμενο και τη δυναμική κατά τη διάρκεια της συμβουλευτικής διαδικασίας:

- ανάπτυξη σχέσης εμπιστοσύνης,
- δυσκολίες και δύσκολα συναισθήματα για τον/την σύμβουλο,
- δυναμική της συμβουλευτικής,
- συνεργασία με άλλους εμπλεκόμενους φορείς (εάν υπάρχει);
- κ.λπ. συνήθη ζητήματα για την εποπτεία.

2. Παρακαλείστε να παράσχετε παρατηρήσεις σχετικά με τη μορφή και τη μεθοδολογία του κινητού γραφείου συμβουλευτικής :

- ο παρεχόμενος χώρος συμβουλευτικής στο σχολείο διευκολύνει ή εμποδίζει τη συμβουλευτική διαδικασία,
- είναι η μορφή του κινητού γραφείου συμβουλευτικής κατάλληλη για το σχολικό πλαίσιο,
- είναι οι διαδικασίες εισαγωγής κατάλληλες και άνετες για τους/τις μαθητές/ριες, τους/τις εκπαιδευτικούς και τους γονείς,
- πώς είναι η συνεργασία με τις σχολικές αρχές και τους/τις σχολικούς/ές ψυχολόγους,
- άλλα συναφή ερωτήματα για τη μεθοδολογία εργασίας των κινητών γραφείων συμβουλευτικής .

3. Πώς θα βαθμολογούσατε αυτή τη συνεδρία σε μια κλίμακα;

(1 = Πολύ κακή, 2 = Κακή, 3 = Μέτρια, 4 = Καλή, 5 = Εξαιρετική)

1 2 3 4 5

REBOOT

thegendertalk.eu

cesie
the world is only one creature

HOPE
For Children

animus
association
foundation

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.